

CYKELTURKARTA BERGA

Kartan framställd 2023-03-20

Högsby kommun har många fina miljöer att upptäcka från cykelsadeln: den bördiga Emådalen, djupa skogar, stationssamhällen, byar med gårdesgårdar och faluröda stugor.

Denna karta ger dig förslag på cykelutflykter i trakten av Berga. Vissa delar utgörs av landsväg på grus eller asfalt, medan andra är enkla skogsvägar. Väghallaransvar och vägstandard varierar. Läs gärna beskrivningen av de olika sträckorna för att hitta en tur som passar dig. Var också medveten om att de förhållanden som beskrivs här kan ha förändrats från det att kartan trycktes. Respektera allemansrätts huvudregel när du rör dig i skog och mark: aldrig störa eller förstöra!

Kartan är framtagen tillsammans med föreningslivet i Berga, vilket härmed tacksamt erkännes!

Foto framsida: Grusväg genom Skruvshult by.

turen vidare på den gamla riksvägen tillbaka till Berga samhälle. Det är möjligt att göra en liten omväg på upploppet in till Berga via mycket enkla skogsvägar förbi Stora Hanåsa gård och torplämningarna vid Horvet och sedan åter till gamla riksvägen vid Sjöslätt. Denna avstickare kräver dock god navigeringsförmåga, passage av elstängsel och löper nära en viltskyttebana.

D – SVART SLINGA

Berga - Ytterby - Drageryd - Blankan - Högmosseshult - Högsby - Berga.

Längd: 29 kilometer

Högmosseshult, Dimma över ångarna vid Högmosseshult. Foto: Jens Gustafsson.

Karaktär: Detta är något för landsvägscyklister som kräver svart, slät asfalt under sina rakbladstunna racingdäck! Man får samsas med en del trafik och väggenarna är smala, men å andra sidan kan man njuta av en av de vackraste vägarna i kommunen, som löper i Emådalens slutning mellan Fågelfors och Högsby.

Sträckning: Från affären i Berga så tar du gamla riksvägen söderut mot Högsby, ansluter till den nya riksvägen en sträcka norrut till avfarten mot Ytterby. Vägen är asfalterad och relativt rak, men det är väl värt att stanna till vid de fina gårds- och bymiljöerna som ligger som ett pärlband här längs Emådalen. Det faluröda gårdsstället Ytterby, klungbyn Valåkra, radbyn Drageryd och kraftsamhället Blankan visar på ett tvärsnitt av utvecklingen och tillvaratagandet av Emådalens resurser

A – RÖD SLINGA

Berga - Basebo - Bohult - Slåthult - Kalvenäs - Berga. Längd: 29 kilometer.

Levande bymiljö i Kalvenäs i utkanten av Berga samhälle.

Karaktär: Byarnas "Grand Tour" i riktning österut från Berga. Förutom en kortare sträcka skogsväg mellan Kalvenäs och Slåthult, så håller vägarna en för glesbygd rimlig standard med grus- och asfaltbeläggning. Sträckning: Med utgångspunkt från matbutiken i Berga lämnar du tätorten via Trädgårdsgatan och tar landsvägen mot Basebo. Detta var byn där Jonas Stolt föddes, som i sina nedtecknade minnen som byskomakare och musiker har gett en sällsynt levande skildring av 1800-talets bondesamhälle. Obligatorisk läsning för historieintresserade som inte nöjer sig med andrahandskällor!

På vägen mot Bohult passerar du gårdarna Granhult och Livemåla, och får nästa litterära koppling på turen: Albert Engström, vars får var stins på Bohults station, tillbringade några barndomsår här. En liten sträcka söderut så kanske Skirens badplats i grannkommunen Mönsterås kan locka till ett dopp, annars så vänder turen åter till korsningen nära Kaggemålen, där du viker av söderut mot Slåthult. Denna avslutande slinga har flera vackra by- och naturmiljöer kring Slåthult och Kalvenäs, präglad av öppna beteshagar. I Kalvenäs finns även en gårdsbutik, med produkter från det lokala slakteriet, att besöka innan du återvänder till Berga.

under olika tider. Från Blankan så fortsätter vägen över vackra hagmarker ner mot vägskalet vid Nötebro där du ansluter till landsvägen mellan Fågelfors och Högsby. I riktning mot Högsby får du passa på att njuta av Emådalens fantastiska landskap, samtidigt som du håller hårt i styret. Vägen är smal och relativt högtrafikerad med en del tung trafik kopplat till de livaktiga gröna näringarna i bygden, jord- och skogsbruket. I trakten finns även en turismverksamhet i Lixhult som bland annat anordnar kanotutflykter på Emån.

Väl i Högsby ansluter turen till Växjövägen/ Frövivägen, men gör en avstickare över Kyrkogatan och går på en gång- och cykelbro över Emåns ursprungliga åfåra vid kraftverket. Vid höga flöden i denna så erbjuder bron fina försyver! En bit vidare in i Högsby finns även hembygdsparken Lanhagen som är väl värd ett besök, samt det vackra kommunhuset från år 1917 där dessa rader skrivs.

Avslutningen av turen följer Gul slinga upp norrut mot Berga samhälle på den gamla riksvägen. Summa summarum erbjuds här nästan tre mil av asfaltsdoftande landsvägscyklning, genom uråldriga odlingsbygder formade av kons mule, plogets väg genom lermyllan och dynamiten som banat ny väg för vattnet genom hälleberget.

E – BLÅ SLINGA

Berga - Valåkra - Drageryd - Lillsjödäl - Blankan - Berga. Längd: 28 kilometer.

Radbyn Drageryd – en unikt välbevarad pärla i Emådalen!

B – GRÖN SLINGA

Berga - Dortemo - Elsabo - Skruvshult - Berga. Längd: 13 kilometer.

Grusväg genom Skruvshult by.

Karaktär: En relativt kort tur som tar in ett mycket attraktivt odlingslandskap norr om Berga. Fina vyer av Älgsjön erbjuds, och missa inte en avstickare in till Skruvshults by! Sträckning: Från matbutiken i Berga så tar du Trädgårdsgatan österut förbi kullen krönt med Berga kyrka, och viker sedan av norrut på skogsväg förbi Berga SOK-stugan. Där finns det också en aktivitetslinga att prova på. Turen ansluter sedan till asfalterad väg upp mot Elsabo herrgård, en mycket välbevarad och intressant kulturmiljö som bland annat fungerat som sjukhem för järnvägsanställda. Elsabo ligger mycket vackert vid Älgsjön och har dessutom ett kafé att stanna till på. Norr om Elsabo så ligger Skruvshults by, kika in på den pittoreska byvägen innan du fortsätter upp mot trakten kring Bockara, en tätort i Oskarshamns kommun. På vägen tillbaka kan du ta turen runt den lilla Ljusgölen ner mot andra sidan av Skruvshults by. Därifrån får du cykla en kort sträcka på riksvägen för att sedan ta av mot Älgsjöskulla, där du får fina vyer över sjön mot Elsabo herrgård på andra sidan. Vägen, av gammal hävd kungsväg mellan Linköping/Vimmerby och Kalmar, var skådeplats för "Det stora postförveriet" år 1858 då fyra drängar rånade postdiligensen. Numera är dock vägen tillbaka in mot Berga både tryggare och lugnare, i och med att Riksväg 34/37, strax väster om gamla vägen, byggdes på 1980-talet.

Karaktär: En lämplig tur till och från Gösjöns bad och camping, för vidare upptäckter av det ålderdomliga kulturlandskapet norr om Emån. Byarna Valåkra och Drageryd samt kraftstationen Blankan är några av höjdpunkterna. Turen som löper på grus- och asfaltvägar tar även in den lilla stationsorten Lillsjödäl. Sträckning: Turen börjar vid mataffären i Berga och leder via Västergatan mot Lövhälläng. Ut ur Berga samhälle via Ängsgatan går en gång- och cykelväg i tunnel under riksvägen upp mot Gösjöns bad och camping, kommunens största badplats med hopporn, tennisbana och andra faciliteter. Från Gösjön går turen genom skogsmark ner till Valåkra, en av flera pittoreska byar längs denna del av Emådalen. Landsvägen västerut tar dig till den mest välkända och välbevarade av dessa, radbyn Drageryd. Byn är väl värt ett stopp, passa också gärna på att ta en promenad ner till Emån söder om byn. I riktning norrut tar sedan skogsbygden över igen på väg upp mot den tidigare stationsorten Lillsjödäl. I närheten av Lillsjödäl finns geologiskt intressanta klippformationer, som dock kräver lokal-kännedom och en avstickare från de allmänna färvägarna. Innan turen vänder åter mot Berga så passerar den Blankan, en ort präglad av kraftverket och annan industriell produktion som utnyttjat Emåns fallhöjd i detta parti. Från Blankan återvänder du till Drageryd på landsvägen och sedan samma sträcka tillbaka till Gösjön och Berga.

Gösjöns bad och camping är en bra utgångspunkt för upptäcktsfärder på sadeln. Foto: Bengt Åke Lundin.

C – ORANGE SLINGA

Berga - Elsabo - Basebo - Kalvenäs - Ytterby - Högsby - Berga. Längd: 27 kilometer.

Berga stationssamhälle. Foto: Bengt Åke Lundin.

Karaktär: En lång cykeltur som tar in bymiljöerna närmast Berga, både öster och väster om samhället. En del sträckor går på skogsvägar med mycket enkel standard, särskilt mellan Ytterby och Högsby. Sträckning: Turen börjar med samma sträckning som för Grön slinga upp till Elsabo, men viker sedan av österut mot Basebo där den följer Röd slinga ner mot Kalvenäs. Landskapet är varierande med skog, byar, små åker-tegar och beteshagar. Åter i stationssamhället Berga tar du sen Järnvägs-gatan som följer just järnvägen, korsar densamma med Nygatan och ut ur samhället på skogsvägar i riktning västerut och sedan söderut till Valåkra. Stationsmiljön du passerar är kulturhistoriskt intressant med välbevarad station, lokstall och gamla industrier som växt fram i symbios med järnvägen. Öster om Valåkra finns Ytterby, en synnerligen kulturhistoriskt intressant gårdsmiljö. Från Ytterby finns en enkel skogsväg söderut ner mot Emån och vidare genom gamla torparbygder till kommunens centralort, Högsby. I Högsby leder dig Frövivägen - Lilla Hanåsavägen - Smedmästarvägen till en gång- och cykelväg som i brant uppför-backe tar dig till Stora Hanåsa, med en av regionens största kobesättningar. Även denna gårdsmiljö är välbevarad och intressant med sin blandning av gammalt och nytt som aktivt brukningscentrum. Efter gården leder

PRAKTISK INFORMATION FÖR CYKLISTEN:

MP Motorsport säljer, utför service och lagningar av cyklar i Berga.

Sandholms Färg och Golv liksom Serviceverkstan i Högsby utför enklare service och lagningar på cyklar i Högsby.

Cykeluthyrning kan ibland vara möjligt i samband med hyrande av stuga, campingplats eller hotellrum, fråga gärna!

Annars finns cykeluthyrning i grannkommunerna hos bland annat dessa aktörer:

Sam's cykel och motor, Nybro

Kaffetorpets camping, Mönsterås

Oskarshamns sjömack

Glasriket cykeluthyrning, Älgshult (Rentbike.se)

FLER TIPS FINNS PÅ INTERNET: OM SEVÄRDHETER

Naturguide Högsby, Högsby kommun, 2018.

Högsby kommuns kulturmiljöprogram, 2018.

Upptäck Kalmar län. Utflyktsguide till 70 natur- och kulturområden i Kalmar län, Länsstyrelsen i Kalmar län, 2021.

KONTAKTUPPGIFTER:

Turistinformation är för närvarande belägen på Storgatan 23, Högsby. Tel: 0491-291 59

Kartan framställd av Torgny Kratz, Högsby kommun.

Layout & Tryck: Åkessons Tryckeri - CTMAB

Foto och text: Emil Stille, Högsby kommun (där inget annat anges)

STORT TACK till Berga Samhällsförening för ursprunglig kartskiss, för cykelturerna, samt till de markägare som deltagit i dialogen vid kartans framtagande.

BERGA
CYKELTURKARTA

1. Coop matbutik
2. Berga station och lokstall
3. Gösjöbadet
4. Café tre århundraden och Poströveriet
5. Berga idrottsplats och utegym
6. Berga kyrka och klockstapel
7. Berga SOK-stugan med elljusspår
8. Elsabo herrgård
9. Skruvshults kvarn
10. Skruvshults by
11. Lyckans trädgård
12. Kalvenäs gårdsbutiker
13. Mor Lottens stuga
14. Slåthults naturmiljö
15. Byskomakare Jonas Stolts födelseplats
16. Bohults station där Albert Engströms far var stins
17. Skirens badplats
18. Torpet Horvet
19. Minnessten Jonas stolts stuga
20. Kyrkstenarna
22. Drageryds radby
23. Emån
24. Lillsjödals station och by. Geologiskt intressant område
26. Blankaströms kraftverk
27. Nötebro
28. Svindla kvarn
29. Emåturism
30. Frövi kvarn
31. Bockara kyrka
32. Lövhälläng aktivitetsrunda

Teckenförklaring

Cykelturer Berga

Sträcka

- A. Berga-Basebo-Bohult-Slåthult-Kalvenäs-Berga
- B. Berga-Dortemo-Elsabo-Skruvshult-Berga
- C. Berga-Elsabo-Basebo-Kalvenäs-Ytterby-Högsby-Berga
- D. Berga-Ytterby-Drageryd-Blankan-Högmosseshult-Högsby-Berga
- E. Berga-Gösjön-Valåkra-Drageryd-Lillsjödals-Blankan-Berga
- Gemensam sträcka för flera slingor

”OBS.
Cykelturkarta Berga
 I samverkan med föreningslivet har vi tagit fram ett förslag på fina cykelutflykter i Berga med omnejd. Cykelturerna är dock **INTE** iordningsställda cykelleder med skyltning, rastplatser och liknande faciliteter. Kommunen, väghållare och markägare kan inte alltid garantera framkomlighet och säkerhet på dessa sträckor, som nyttjar både allmänna och enskilda vägar där standard och väghållningsansvar varierar. Som cyklist har du ett eget ansvar att anpassa cyklingen efter vägunderlag, annan trafik som bruksfordon, jakt, avverkning och övriga omständigheter. Beakta också allemansrättens huvudregel när du rör dig i skog och mark: aldrig störa eller förstöra!